

רשומות

הצעות חוק

26 במרס 1990

1983

כ"ט באדר התש"ן

עמוד

150

חוק לשכת עורכי-הדין (תיקון מס' 17), התש"ן-1990

חוק לשכת עורכי־הדין (תיקון מס' 17), התש"ן-1990 [296]

1. תיקון סעיף 25 בסעיף 25 לחוק לשכת עורכי־הדין, התשכ"א-1961¹ (להלן - החוק העיקרי), בסופו יבוא:
"4) מי שסיים לימודיו במוסד שהוכר לענין זה על־ידי לשכת עורכי־הדין או על־ידי מוסד להשכלה גבוהה המקיים, במשך חמש שנים לפחות, פקולטה למשפטים, ובלבד שמשך הלימודים במוסד שהוכר כאמור לא היה קצר מזה הקיים בפקולטה כאמור בפסקה (1)";
2. בסעיף 26 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (3) יבוא:
"4) מי שקיבל במוסד כאמור בסעיף 25(4) אישור שסיים את תקופת לימודיו במוסד ועמד בדרישות לקבלת תעודת סיום הלימודים";

דברי הסבר

גרוע מזה: מבין מאות המועמדים שאינם מתקבלים, אלה שידם משגת נוכעים לחוץ לארץ כדי ללמוד משפטים שם - לימודים שרובם לא־רלוונטיים לישראל. לפי אמדן זהיר מצויים היום כ־400 סטודנטים ישראלים למשפטים בחוץ לארץ. מבין אלה שנגשו לבחינות ההתמחות האחרונות, כ־50% היו אלה שלמדו בחוץ לארץ - רבים מהם ישראלים שאולצו לעשות זאת בשל העדר מקומות בישראל. הסטטיסטיקה אינה אומרת לנו כמה מהם אינם חוזרים.

אין לפתור את הבעיה החמורה הזו על ידי לחץ על הפקולטות למשפטים לקבל יותר סטודנטים. הגדלת מספר הסטודנטים לא תאפשר להן לקיים רמת לימודים גבוהה. הפתרון הוא שונה: לאמץ את הנוהג הקיים במדינות מערביות ואת הנוהג בישראל לגבי לימודי ראיית חשבון ולאפשר לימודי משפטים מחוץ לאוניברסיטאות. ההצעה היא שלשכת עורכי־הדין, המופקדת על מקצוע עריכת הדין ועל שמירת רמתו, היא שתפקח ותאשר לימודי משפטים מסוג זה - וכל זאת בתנאי שמשך הלימודים לא יפחת מזה הקיים באוניברסיטאות. לקראת הקריאה הראשונה ניתן יהיה לדון בהוראות נוספות שיביטוהו את רמתם של הלימודים האלה. ראוי לציין כי כל הבוגרים - גם אלה שיסיימו לימודיהם במוסדות שיוקמו על פי החוק המוצע - יהיו חייבים לעמוד באותן בחינות התמחות, עליהן ממונה לשכת עורכי הדין.

חברי הכנסת: אמנון רובינשטיין, חיים אורון, צירלי ביטון, אליהו כוֹמנחם, אלי דיון, שבת זיים, מרדכי זירשובסקי, דוד ליכאי, אוריאל הין, חגי מירום, אברהם פרוז, דוד צוקר, חיים קורפן, ראובן ריבלין, חיים רמון

המצב הקיים כאשר ללימוד משפטים בארץ הוא קשה ומשנה לשנה מחמיר בצורה בלתי מוצדקת. מספר המקומות המוקצה נמוך הרבה מהביקוש ללימוד מקצוע המשפט. מספר התלמידים המבקשים להתקבל לפקולטות למשפטים הוא כ־3000 כל שנה ושיעור המתקבלים הוא 15% בלבד. כתוצאה מכך הקריטריונים לקבלה גבוהים ביותר ומונעים מישראלים ללמוד מקצוע כרצונם וזאת למרות שסיימו לימודיהם בציונים גבוהים.

בפקולטה למשפטים בתל־אביב, למשל, נתקבלו השנה 270 סטודנטים מתוך 2085 מועמדים. תנאי הקבלה היו מינימום ציון התאמה של 669 נקודות שמשמעותו ציון בגרות ממוצע של 10.3 בצירוף ציון גבוה של למעלה מ־600 נקודות במבחן הפסיכוטכני. אפילו בוגרי אוניברסיטה ומוסמכים - ביניהם תלמידים שקיבלו תעודות הצטיינות מטעם הרקטור - אינם מתקבלים לפקולטה. תנאי המינימום לקבלה לפקולטה למשפטים בתל־אביב לגבי בעלי תואר ב.א. הם ציון ממוצע של 8.5 בצירוף ציון גבוה ביותר של 715 במבחן פסיכוטכני.

כתוצאה מכך, הרכב הסטודנטים בפקולטות למשפטים הוא הומוגני עד כדי לעורר דאגה עמוקה: רק כ־10% סטודנטים "הראויים לעידוד" - דהיינו יוצאי שכבות המצוקה ועירונות הפיתוח - נתקבלו לפקולטה (פחות מ־5%) ורק שתי מועמדות ערביות עברו את המחסום.

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 178; התשכ"ב, עמ' 15; התשכ"ג, עמ' 66, 145; התשכ"ד, עמ' 25; התשכ"ה, עמ' 12; התשל"א, עמ' 178, 180; התשל"ב, עמ' 36; התשל"ג, עמ' 126; התשל"ד, עמ' 7; התשל"ה, עמ' 198; התש"ס, עמ' 108, 110; התשכ"ה, עמ' 197; התשמ"ז, עמ' 36; התשמ"ט, עמ' 64.